

ชื่อเรื่อง ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียน
นาฏศิลป์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
THE EFFECT OF GROUP DYNAMICS ON SELF CONFIDENCE OF
MATTHAYOMSUKSA 1 STUDENTS OF KALASIN COLLAGE
OF DRAMATIC ARTS IN KALASIN PROVINCE

ผู้วิจัย นางสมใจ ปาณะวงศ์

ที่ปรึกษา ดร.โพธิพันธ์ พานิช นางรัตนา ประชาทัย นายชนิด บุญชูคร

นางธีรรัตน์ ตรีสกุล นางทิพย์มาศย์ ปิยภัทรภูมิ

สถานศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ปีที่พิมพ์ 2551

บทคัดย่อ

กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สมาชิกในกลุ่มได้เรียนรู้ด้วยตนเอง จากการกระทำหรือปฏิสัมพันธ์สิ่งใดสิ่งหนึ่งร่วมกันเป็นกลุ่ม สมาชิกภายในกลุ่มจะมีความสนใจร่วมกัน มีโครงสร้างอย่างเดียวกันโดยการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ มีระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เป็นแนวทางให้สมาชิกปฏิบัติเพื่อช่วยให้สมาชิกในกลุ่มเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น สามารถสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีและการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งได้เกิดเจตคติที่จะเปลี่ยนแปลงตนเองในทางที่ได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรม จากความสำคัญของกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้นำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์มาพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองให้แก่นักเรียนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ จำนวน 12 คน ในวิชากิจกรรมแนะแนว กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นักเรียนนาฏศิลป์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มีคะแนนเฉลี่ยของแบบสอบถามความเชื่อมั่นในตนเองมากกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์
2. นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มีการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองดีขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มีการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

๕ ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2550
2. เพื่อเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียนนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์
3. เพื่อเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์กับนักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

๕ สมมุติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้น หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์
2. นักเรียนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

๕ วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2550 วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 61 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2550 วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีปัญหาในการขาดความเชื่อมั่นในตนเอง จำนวน 12 คน คัดเลือกโดยให้นักเรียนทุกคนตอบแบบสอบถามความเชื่อมั่นในตนเอง แล้วคัดนักเรียนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ โดยถือว่านักเรียนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ คือ ผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 12 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ วิธีการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ และไม่ใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ความเชื่อมั่นในตนเอง

๕ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามความเชื่อมั่นในตนเอง จำนวน 40 ข้อ

โดยผ่านการพิจารณาความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ พิจารณาความถูกต้อง ความเที่ยงตรงของเนื้อหา จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน และได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ นำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านนาวิทยาคม กิ่งอำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 โดยแบบสอบถามครอบคลุมเนื้อหา ทั้งหมด 9 ด้าน ได้แก่ ด้านความมั่นคงทางจิตใจ ด้านความกล้าแสดงออก ด้านความกล้าตัดสินใจ ด้านความกล้าเผชิญความจริง ด้านความรับผิดชอบ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านความมีน้ำใจ ด้านความภาคภูมิใจในตนเอง ด้านความมีมนุษยสัมพันธ์

แบบสอบถามที่ได้ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยผู้วิจัยใช้สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Item-total Correlation) และคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.51 ถึง 0.87 และ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90

2. โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาค้นคว้า เอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ โดยคัดเลือกกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เฉพาะที่เห็นว่าสามารถพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองได้ โดยประยุกต์วิธีการเวลา กิจกรรม ให้เหมาะสมกับวัย และการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง ได้โปรแกรมการฝึกกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ จำนวน 12 โปรแกรม โดยดำเนินการทดลอง จำนวน 12 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที

๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการทดลอง เพื่อพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบก่อนการทดลอง ดำเนินการทดลองและการทดสอบหลังการทดลอง

๕ ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2550 พบว่า

1. คะแนนเฉลี่ยความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนกลุ่มทดลอง ที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยความเชื่อมั่นในตนเองของกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยรวมค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นในตนเองของกลุ่มทดลอง รายด้าน 9 ด้าน = 99.93 แสดงว่าการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์สามารถช่วยให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้นจริง

2. คะแนนความเชื่อมั่นในตนเอง ภายหลังการทดลองของกลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ทั้งในภาพรวมและรายด้าน สูงกว่าคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน ของคะแนนก่อนและหลังการทดลอง รวม 9 ด้าน = 26.42 แสดงว่าการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์สามารถช่วยให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองดีขึ้นจากเดิม

3. ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลการสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเองก่อนทดลองของกลุ่มทดลอง ในภาพรวมเท่ากับ 72.92 หลังทดลองได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 99.33 และค่าเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม ก่อนทดลองได้เท่ากับ 73.67 หลังการทดลองของกลุ่มควบคุมได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 85.75 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่ร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มีคะแนนเฉลี่ยมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

๕ อภิปรายผล

จากผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียนนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยเสนอผลการอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้น หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ข้อที่ 1 แสดงให้เห็นว่าการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มีผลต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง ทำให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงความเชื่อมั่นในตนเองในทางที่สูงขึ้น ซึ่งอาจเนื่องมาจากกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เป็นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมที่มีจุดมุ่งหมายแน่นอน สมาชิกของกลุ่มได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยตนเอง มีการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีภายในกลุ่ม โดยมีการวางแผนทำกิจกรรมร่วมกัน วิเคราะห์ปัญหา และแก้ไขปัญหาาร่วมกันอย่างเป็นระบบ หรือทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดร่วมกัน อันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านการเรียนรู้ อันจะเป็นการช่วยให้นักเรียนได้รับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับคำกล่าวของ คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2546 : 20-22) ที่กล่าวว่า iva การที่บุคคลได้ร่วมกันทำกิจกรรมกลุ่มนั้น บุคคลจะมีความเจริญงอกงาม เพิ่มความมั่นใจในตนเอง มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเอง (Self concept) ดีขึ้น เกิดความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า ได้เรียนรู้การปฏิบัติตนในสังคม มีแนวทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ในขณะที่เดียวกันก็จะได้เรียนรู้เรื่องการควบคุมการแสดงออกทางด้านอารมณ์ อีกทั้งยังทำให้เกิดความเจริญงอกงามด้านความรู้และทักษะบางประการอีกด้วย นอกจากนี้ ทิศนา แจมมณี และ เขียวพา เตชะคุปต์ (2522 : 1) ยังได้กล่าวถึงกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ iva เป็น

วิทยาการแขนงหนึ่ง ซึ่งพยายามศึกษาเรื่องเดียวกับกลุ่มคน เพื่อให้ได้ซึ่งความรู้ที่จะนำไปใช้ในการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และพฤติกรรมของตน อันจะเป็นประโยชน์ด้านการส่งเสริมสร้างความสัมพันธ์ และการปรับปรุงการทำงานของกลุ่มคนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากคำกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ สามารถช่วยให้นักเรียนพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้น ทั้งนี้อาจเพราะการที่นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ได้มีโอกาสได้เรียนรู้ด้วยตนเอง จากการกระทำหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งร่วมกับสมาชิกอื่น ๆ ในกลุ่ม และถ้าพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เขาแสดงออกเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม ก็จะมีผลให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น ดังนั้นการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ จึงเป็นวิธีการที่สามารถช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง

ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัย ของ ภวันนิภา โรจนพันธ์ (2547 : 63) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลของการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออก และการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดราชผาติการาม เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ซึ่งผลการวิจัยสรุปว่า นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น หลังจากได้รับการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .02

2. การเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนก่อนและหลังการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มีคะแนนเฉลี่ยของแบบสอบถามความเชื่อมั่นในตนเอง ก่อนทดลองของกลุ่มทดลองภาพรวมเท่ากับ 72.92 หลังการทดลองได้คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 99.33 และค่าเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม ก่อนทดลองได้เท่ากับ 73.67 หลังการทดลองของกลุ่มควบคุมได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 85.75 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มีคะแนนเฉลี่ยด้านความเชื่อมั่นในตนเองมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิตา ป้อมสุวรรณ (2542 : 99) ทำการวิจัยเรื่องผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโคกกลาง อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู สรุปผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่า นักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

3. นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มีการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง สูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ สามารถช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้นจริงเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัฐพล ไผ่งาม (2543 : 44) ที่ได้ศึกษาผลการใช้เกมกลุ่มสัมพันธ์ทางพลศึกษา ในการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ พบว่า หลังการทดลอง กลุ่มทดลองที่เข้าร่วมเกมกลุ่มสัมพันธ์ทางพลศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้นกว่าก่อนการ

ทดลอง และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ สามารถช่วยให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองดีกว่าไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

จากผลการวิจัยดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า การใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มีประสิทธิผลในการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้